

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламний неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Справа руского університету.

Питання що до основи руско-українського університету виходять такі: 1) чи мають Русини підставу до такого жаданя; 2) чи заходить дійсна потреба з'реалізованя сего жаданя; 3) яке значінє для краю і держави мало би заснованє окремого руско-українського університету.

Що до першого питання дає ясну відповідь вже само число руского населеня в Галичині та Буковині. Півчверта мільона народа, платячого податки крови і майна має чейже право жадати основи найвисшої школи, що стала би прибігцем для розвою науки на рідній мові. Число руских народних шкіл та гімназій, які для культурного розвою руского народу треба би в найближшій часі бодай здвоїти, о-світило достаточнє справозданє з віча академіків в рефераті п. Галуциньского. Звернемо лише увагу на те, що треба ще взяти в рахубу і угорську Русь. З довгої задеревілости, з летаргічного сну угорська Русь пробуджує ся поволи. Зносини наші з угорськими Русинами стають чим раз частіші, тісніші. Се цілком не дивно. Відділяє нас від себе лиш кільканайцять миль та крім природного кордону та високих Бескидів, нема жадної другої запри для взаємних зносин. Що до тепер не було жадних звязів з угорською Русею, виходило з того, що угорські Русини дивили ся на Галичину, як на «Польщу». Нехай се буде ігноранцією, нехай буде нашою, чи їх власною виною, але фактом, є що навіть інтелігентні Русини на Угорщині дивують ся дивом великим, коли почують руске слово з уст заїзного Галичанина. Звідки ви? — З Галичини. — Ага, з Польщі? — Ні, з рускої Галичини. — Хибаж там живуть Русини? — Є нас три мільйони. — І говорять так само по нашому? — Як чуєте. — Але у нас лише темний мужик говорить по ру-

ски. — Сумно дуже, у нас держить ся інтелігенція своєї рідної мови. — Жартуєте сеж проста мова, якої можна навчити ся хиба від слуг. — У нас учать єї в школах. — Тай у нас є школи для народа, аби діти учили ся церковної азбуки. — У нас учать по руски в гімназіях, в учительських семінаріях та на університеті. — По руски, не може бути? А на щож учить ся сеї мови, коли єї не треба ані в уряді, ані в житю? А розмовити ся з мужиком ви стане того, що навчив ся з малку від него.

Оттакі питання та уваги почуєш на Угорщині, коли стрітиш ся з тамошними Русинами. А пішло се з того, що як з одної сторони під гнетом мадяризації, они не змогли виробити між собою народної самосвідомости, так з другої сторони Галичина не в силі дати їм сеї моральної та інтелектуальної помочи, що змогла би двигнути сю підупавшу частину руского народа. Передовсім могла би Галичина витворити рішучий вплив на угорських Русинів через підготовленє в своїх наукових інституціях молодих, здібних людей з того боку Карпатів, аби повернувши в свої сторони, попри наукове образованє, мали повне познакомленє зі станом рускої літератури і народної організації. Таке молодє, свідомє покоління стало би початком і осередком скорого відродженя угорських Русинів. Але до нині Галичина не має змоги ділати в сім напрямі. Гімназії не можуть зробити сего, бо там попри руский язик, подають лиш німецький — одно і друге на Угорщині без практичного значіння. На університеті викладають вже зовсім чужою для угорських Русинів польською мовою. Се завданє міг би сповнити лише руский університет. До руского університету прибували би радо угорські академики-Русини, бо попри тих самих користий щодо науки, які мали би на кождім иньшій університеті, могли би віддихнути та по-

кріпитись благодатним впливом рідної атмосфери. Тож як з одної сторони треба угорську Русь брати в рахунок при обчисленю евентуальної фреквенції на рускім університеті, так з другої свідчить сей згляд про потребу заснованя сего університету.

В виду того твердженє, мов то для Русинів зовсім вистарчає утравістичний університет, представляєсь вузко понятим і хибним. Бо те саме, що до угорської Руси, можна ще в більшій мірі приложити до закордонної України. Коли зза Карпатів можна числити на одиниці, що прибували би до рускої alma mater у Львові, то зза кордону прибувала би десятками молодіж, жадна науки на рідному слові. Тоді справді Галичина стала би осередком відродженя і культурного розвою усіх земель Руси-України, а яке значінє мало би се для краю і держави, постараємо ся виказати другим разом.

Допись.

Нацапніяда в рускій гімназії.

(Конець).

Бібліотека находить ся на трьох, чи навіть двох полицях малої шафи в фізикальній комнаті. Професор К. вправді каже, що се вибрані діла для учеників, що се есенція рускої літератури. Але він сам мабуть тому не вірить, а про учеників годі й говорити. Є в тій бібліотеці деякі повісти, бібліотеки «Діла», дещо з бібліотеки «Зорі», бібліотеки «для рускої молодіж», історична бібліотека, та не уся (бо томів, які видало тов. ім. Шевченка нема) та вкінці кілька брошур про Шевченка з під пера Кониського. Се рішучо за мало і не відповідає потребі учеників, не може запізнати їх із засобами нашої літератури та з єї продукцією, яка так змогла ся і розвинула ся в послідних часах. Годі нам тут вказувати та вибирати з нашої літератури те, щоб належало ся придбати до гімназійної

3

Лев Лопатинський.

„СОЛЬО ТЕРНО“

оповіданє з льотерійних пригод.

(Дальше).

— То ви кажете, що льотерія цісарська?

— Ба, якже не цісарська? Наш цісарик як дав волю людям, так сказав: У мене всі рівні, чи в сурдуті, чи в капоті, чи в сіраку, всі мої діти. Чому має один мати гроші, а другий ні, чому один має мати села, фільварки, а другий грядку на цибулю, чому один має мешкати в палаті, а другий в курній хаті? Най, каже, кождий пробує свого щастя. Кому доля, тому талан! Тай установив льотерію: нині ти жебрак, а завтра будуть тебе в руку цілувати, нині ти дурний, а завтра і розум прибуде, як гроші дістанеш.

— Кількож би я дістав був, якби був виграв?

— Ге, ге, що ви би хотіли! Зараз на перший раз тай виграти? Що иньше є виграти амбо, що иньше амбо-терно, що иньше сольо-терно, — а кватерно то вже і не дорахуєш ся! Кажу вам: упрілибсьте добре, заким всі ті гроші виносили би.

— А щож то таке амбо?

— Я вже вам розкажу, не бійте ся! Я як еще тоді писав вам цидулку — то було відай тамтого торгу — зараз зміркував, що ви не розумієте, як річ йде. Але я вас научу. Ту можна чогось доробити ся. Тільки на се треба часу.

— А мені далеко з дому махати аж до міста, тай жінка не схоче пустити.

— Ха, ха, ха! Ну так ставте от зараз нині. Нумера я вам можу дати. Мої нумера певно не такі, як ваші були. Я маю руский, таки справдешний наш сонник, аж з Коломиї, то там найакуратніші нумера.

— Ей, коли вже нема, куме, гроший! Та хиба..

— Що ви про гроші, які то гроші? От, будьте раді, що вас жид так випустив. Тай мені подякуйте, що вивів вас скоро з льотерії. Чи ви гадтете, що як би жид хотів вас був засадити, або як би шандар був почув, що ви назвали цісарську льотерію жидівським шахрайством, то ви би вернули так скоро до своєї баби? Я навіть не раджу вам йти тепер на ферляг. Як хочете, я сам піду за вас, поставлю три нумера і принесу вам картку.

— Та добре, ще раз спробую..

— А кілько поставите?

— Дві шістки!

— О то раз! Та ще так тяженько вздихаєте? Жаль вам за ними! А що ви скажете, що я менче срібного ніколи не ставлю?

Микола поглянув недовілично на свого товариша, але відчислив гроші, а той зник скоро за скрипелими шинковими дверми.

Шинкова задуха і чарка сивухи наведи на Миколу якісь тяжкі думи. Він похилив голову і полинув думками до жінки. При ній чув ся він сильним, свідомим себе, відважним, а тут бояв ся своєї тіни, недовіряв всім і гриз ся.

— Коби лиш виграти... зітхав. — «Вже я протратив 5 шісток» — і два робучі дні і ось тота горівка, обчисляв, а кілько приїде ся еще тратити? Коли хоть ті 2 шістки не пропали? А-нуж той пройдисьвіт не верне?..

— Але се підозріне уступило, коли Микола глянув на повну майже фляшку горівки. До горівки він певно верне! І саме у тій хвилі рипнули двері, а мішук війшов з картокою в руці.

— Ось маєте картку, а за виграну 10% для мене, що?

— Якто 10%? — запитав Микола не розуміючи. Він чув, що жиди беруть проценти, але за вижичені гроші.

— Ну, дасте мені десятку, коли на мої нумера виграєте сотку?

— Цілу сотку можу виграти, кажіть?

бібліотеки, а зазвичай лише потребу, аби дотичні органи не брали собі легко справи бібліотеки учеників. Що може й що гімназія має на се фонди, то на се най буде то доказом, що польська бібліотека містить ся в особній кімнаті та є 5 разів більша ніж руска.

Так само і в напрямі користування учеників з гімназіальною бібліотекою нема не то що жадного натиску, але і заохоти нема зі сторони дотичних професорів. По польських гімназіях діє ся воно інакше. Там ученик примушений вчитувати ся в свою літературу, знати докладно діла своїх класиків, а читаючи їх, пізнає і полюбить свою літературу, а набере національної самосвідомости і гордості. А в нашій гімназії ученики примушені зичити книжки по приватних домах і часто між ними мож побачити Мончаловського «Политическое та литературное украинофильство» та Свистуна «Прикарпатская Русь» і другі брошури в роді «Вопросъ о фонетичъ та инші.

Одні професори причиняють ся мало для піддержання руско-українського характеру гімназії, а другі своїми укритами, а частими колючками скучотно ділають в противнім напрямі. А звісно, що в молодім, хитким умі ученика такий притик зробить не раз більше вражінє, як найясніші аргументи. Коли тамтого року в VI класі списано в дневнику учеників і замість «ський» написано «сцький», дивив ся катихит Дорожинський на «се диво» кілька мінут, а опісля каже: «А ну чи ви усі є в класі» і став читати каталог. Тото «ський» вимовляв з як найбільшим мягченням, а на его лиці мальовав ся іронічний усьміх. Сесе поруганє ученики-Українці мусіли знести мовчки, а кацапики з триумфом оглядали ся на кожного «сцького» та повторяли его ім'я з комічним мягченням. Опісля о. катихит став замість релігії традувати, що так немає бути, бо ніхто в Галичині так не говорить(?) Тут вже він ухав свій ніс зовсім не до свого обсягу знань... але се було великим аргументом для его адгертів, що по годині завели на сю тему широкую дебат. Такі випадки случают ся не рідко, а між учениками йде навіть поговорка про «гербатки», на яких заправляють молодих «русских патріотів» до погорди всего, що они повинні шанувати і любити.

Вказані причини мабуть достаточні, щоби витворити в гімназії гниль, що місто своєму народови служити відрікає ся його.

Однак молодіжці нема що і дивувати ся бо-ж она з дому виносить мало любови до свого, а коли шкільна наука неувзглядає патріотичного напрямку, то слабкі перекованія гімназіальної молодіжці дадуть ся повернути, і сюди і туди. Але дивовати ся можна тим, що наставлені настоятелями і провідниками молодіжці,

з зимною кровю дивлять ся, як ся молодіж летить в пропасть, та морально гине.

Бувший ученик.

З політичного поля.

Про теперішнє положенє в Австрії поміщають Narodni Listy статю одного з послів чеських, в якій зазначене недвозначно становище заступників чеського народу супротив правительству та его ряду. Не підлягає сумнівови — пише автор — що в державній політиці начав ся тепер рішачий період. Австро-угорська угода довершена, тож тепер є річю правительства завести лад і мир також і в сій половині монархії. Далше правити обсолютизмом не дасть ся вже жадною мірою! Прецінь неможливо, аби з одної сторони Литави панувало абсолютне правління, а з другої конституційне; а з ліберального становища ми також зовсім не бажаємо собі абсолютизму. Отже треба правління конституційного — але чи се дасть ся зробити при теперішнім парламенті? Ні! Супротив такого великого обсягу его компетенції, де кожда справа буває заматана з квестіями політичної і національної ціх, є се цілковито не можливим! Натомість буде се можливим після ограніченя компетенції ради державної, а розширеня компетенції краєвих судів. В інтересі правительства і держави належить перейти до засад, які підставляють повна справедливість усіх народів. Читаємо по газетах, що правительство ужие всіх средств, аби вчинити парламент здібним до праці — однак не віримо, аби се єму удало ся. Бо колиб се хотів зробити за помочію средств, звернених против нам, то ми виступимо до борби; а знов правительство не вдоволить так довго Німців, доки не признасть їм повної гегемонії. Колиж єї признасть, то в одній хвилі буде мало против себе усі славянські та автономічні сторонництва. Тепер говорить ся про конференції над язиковою квестією. Тимчасом Німці не возьмуть уділу в них так довго, як довго Чехи не усунуть ся перед ними, а на се можуть чекати собі до судного дня. Чехи не зроблять сего ніколи.

Такі то головні точки нашої програми. Невдавно ми казали: «Або все здійснить ся нам, або змінимо свою постанову». На сему становищі стоїмо все, ніхто не передвидить, чи се стане ся завтра, чи у найближшій будучині. Радше мусимо собі сказати, що стоїмо тепер перед великою працею. Ми зазнали вже багато огірчення та ждемо ще на нове. Тепер мусимо приступити до діла, коли терпеливість Чехів не має урвати ся. Таж у рівній мірі, як рішучо та витривало мусять наші послы стремити до діла, мусять они бути і осторожні, аби скорим та передчасним діланєм не виробити ситуації, яка не відповідала би бажанням їх самих як і чеського народа.

ставляли свої манатки на страганах та вивішували по дверях і віконницях. Почав вже вештати ся і народ, але панів ще не видко — вчасна ще година. Микола почав, трохи з зимна, а більше з тої муки, що чекав в такій неевности на свою судбю, трясти ся як у пропасти. Раз підкидувало его щастє, надія на скарби і він перед ферлягом доплав стежку в нетерпячці, то знов пригнітала его обава заводу до землі і він куняв під муром, спустивши голову. Нарешті загуркотіли двері ферлягу і розтворили ся на два крила, а на них чотири льотерійні таблиці. Микола не вірив своїм очам! Він держав карточку в руках і поглядав то на неї то на таблицю, але не міг найти однаких номерів. Пішов на розпити до жида, вертав ся знов до таблиці — але все надаремно! Нумера на таблицях мов сьміялись з Миколи і дразнили его — він затис кулаки.

— Се той мійський пройдисьвіт винен всьому, — шепотів в ропуці — я й не хотів ставити! З чим я вернусь до дому? Як я покажу ся жінці перед очі?

З горя і з досади затьопав у шинок. По кількох чарках стало єму лекше. Тото, чого лаявся, не видавалось уже таке страшне, на що стратив був надію, те манило его на ново. Гадки розгуляли ся, помішались мов в метелиці, буяли мов ті птиці у воздухах, поки не усіли на льотерійних таблицях.

— Ей ні! — скрикнув Микола сам на се-

Тепер виходять на денне світло нові крутість в справі Драйфуса. Matin оголошує заяву Естергазого, в котрій Естергази оповідає, що бордеро написав на розказ полковника Сандгера. Полковник Шварцкопен пробував тоді в Берліні і бордеро вислано до его мешканя. Бордеро не дійшло однак до его рук, а лишило ся у портiera, з відки его видобуто. В той спосіб Шварцкопен бордера цілком не видів. Естергази говорить далше, що тоді треба було сотворити матеріяльний доказ вини Драйфуса, якого не було; були тільки моральні признаки. Всі міністри знали о згаданім факті. Правда, що не мож було голосно говорити о зраді, але вісти, які Естергази одержав з уст Шварцкопена обтяжали Драйфуса, в котрого вину в Берліні вірено. Генерали також знали, в який спосіб бордеро сфабриковано. Драйфуса, що правда засуджено нелегально, та про те сей засуд був справедливий.

Новинки.

— Учительський семінар в Чернівцях. Під конець шкільного року 1898/9 було 283 семінаристів, 120 семінаристок. З перших відпало 63 для недостаточної ноти, з між других лиш 7. — Взірцева школа прав представляє ся так: 167 школярів, з того 5 відпало — школярок 156, з них відпало 12. На курсі робіт ручних було 36 кандидаток, а з того відпало їх 5. В шкільнім, діточім городці було 61 дітей (27 хлопців, 34 дівчат), з того показало ся 37 дітей дозрілими, а 24 ще недозрілими до школи.

— Класифікація в дівчій школі СС. Василянок в Яворові. Попис відбув ся дня 13. с. м. в присутности Впр. о. пралата Войтовича, гр. Шептицького, пп. інспектора Фрайденберга і директора Дякова. Вп. родичів і численних гостей з міста і охрестности. По пописі, в склад котрого входили продукції на фортеп'яні, скрипці і цитри, сьпів і деклямації, відчитано поступи учениць, як слідує:

Класа III.: Поступ дуже добрий дістали: Марія Мерена, Єлена Куновська, Євгенія Кравич, Володимира Решетович; поступ добрий: Наталія Полошиневич, Ольга Дрогомирецька, Кліментина Сінкевич, Ольга Розлуцька і Ярослав Розлуцька.

Класа IV.: Поступ дуже добрий: Софія Кліш, Марія Куновська, Марія Левицька, Стефанія Левицька, Олімпія Метелля, Антонія Сембратович, Юлія Тимкевич, Ольга Зелена; поступ добрий: Стефанія Голота, Леонтинна Дубляниця, Марія Матюк, Наталія Гумовська, Зенобія Полянська.

Класа V.: Поступ дуже добрий: Евфрозина Мерена, Ольга Шайдицька, Зеноя Свенціцька, Мирослава Яців і Софія Яців; поступ добрий: Меланія Дрогомирецька, Софія Круцьковська, Сидонія Весоловська, Софія Висневська. Марія Кульчицька, Стефанія Шлемкевич, Софія Шлемкевич, Єлена Назаревич.

Класа VI.: Поступ дуже добрий: Теодозія Кошистанська, Софія Чайковська, Зенобія Сембратович, Теодозія Тимкевич, Ольга Балицька, Іванна Шехович, Ірена Шашкевич, Ольга Лебе-

бе — се тебе так кусить та чортівська сивуха! Махай до дому, розкай ся перед жінкою, працюй як давніше, то й доробиш ся чесним трудом!

Як раз у дверох наскочив на камрата-міщука.

— Куди так нагло, кумцю? зареготав ся міщанин, та додав з насмішкою, нахилиючись до уха: а що виграв?

— Чорта пухлого; се ви мене під'юдили ставити! Тепер ні грошей, ні часу, ні спокою. Бодай ви пропали зі своєю льотерією: вступіть ся міні з дороги, най вас не знаю!

— А то дурний мурга, — відрізав грубо кум — програв пять шісток, тай вже стратив маєток. Ти сотку хотів би зараз таки виграти за першим разом?

— Дайте мені спокій зі соткою — сказав Микола вже лагідніше — коли то она прийде?...

— Попробуй: не тепер, то в четвер! Я маю тепер певні нумера. От може ми оба до спілки? Жиде, дай но чвертку! — Сядьмо трох, та поради́мось.

Порадились, поставали...

Чекали знов тиждень, але не на дурно. Сим разом пощастило ся спільникам: Розділили між себе виграну і Миколі пропало з того кількесот срібних.

(Далі буде).

— Дай Боже здоровля! — Міщанин підніс чарку, хильнув, відкашляв і став Миколі виясняти, які суть льотерії, кілька можна виграти, як толкувати собі сні і випадки дня. Пояснював свою філософію так довго, що Миколі аж голова стала ходором ходити. Аж пізно в ночі розпрацались оба льотерійні приятелі з повною головою плянів, ставок, номерів і — горівки. Миколу знов найшов жаль, коли так хитким кроком топав домів. Ледво над раном доволік ся до хати, змучений, мов побитий, зневолений, сонний. Жінка, хоть добра і лагідна була завше, стала нараз сердитою і завзятою. Ледви-не-ледви пустила до хати і пустивши, взяла на допити, стала правити за гроші, лаяти та визивати. Микола мусів признатись — та зараз же зачав чванити ся всіми тими науками, що переймав від свого льотерійного кумпана. Вичисляв зиски, робив пляни доти, доки не успокоїв жінку, що дала єму лягти на постелю проти сьвіту божого, що заглядав у віконце, а сама взяла уже порати ся коло печі.

Через три дни палила Миколу мов огнем непевність та нетерпячка, через три дни поглядала на него жінка з укоса, дожидаючи, що вийде з тої балачки, котрою Микола єї туманив, як тільки згадала про его волокицтво. На четвертий день, ще досьвіта, уткнув Микола шматок хліба сухого за пазуху і повіяв ся до міста. У місті було ще пусто і ферляг замкнений. Поволи розмикали жиди крамниці і ви-

дович, Софія Стечинська, Софія Дяків, Юлія Доложанська, Текля Костревська; поступ добрий: Марія Лянґевич, Марія Чума.

Кляса VII: Поступ дуже добрий: Єлена Барановська, Ярослав Височанська, Софія Нестайко, Каміля Гординська, Софія Тучапська, Стефанія Паславська; поступ добрий: Іванна Махник, Станіслава Кот, Емілія Куманецька, Марія Загаєвич.

Кляса VIII: Поступ дуже добрий: Ольга Гординська, Зенобія Лісковацька, Ольга Решетилівич, Меланія Тимкевич; поступ добрий: Ольга Давидович, Єлена Тимкевич.

Всечестним Родичам подаємо до відомости, що слідуєчий шкільний рік розпочинаєсь 1-го вересня.

Заряд монастиря.

— **Ц. к. нисша гімназія в Чернівцях.** На днях появило ся справозданє диведкції тої гімназії. В справозданю заміщено дві розправи наукові проф. Сегалія з области хемії і фізіологічна проф. Сакля і хроніка подана через директора Фавстмана. З сеї останньої нотуємо деякі дати. Учительських сил було 17, бібліотека учительська і для учнів, а також габінет природописний і фізичний досить засібні. З признанєм піддести можна підномагане убогої молодіжи, 6 учеників побиравло по 50 зр. місячно. Статистика учеників так представляє ся: під кінець курсу було їх всіх 296, з того 112 католиків, 81 православних, 8 протестантів, а 95 жидів; що до матерної мови то руску подало 113, німецьку 135 (очевидно з жидами), 30 польську, 7 волоську. Класифікація в руских клясах; в I. кл. на 27 дістало 8 першу клясу з відзначенєм, 22 без відзначеня, 5 поправку, 1 другу, а 1 третю клясу; в II. кл. на 25 було 5 відличних, 18 перших, 1 поправка, 1 друга кляса; в III. на 27 було 10 відличних, 15 перших, 2 другі кляси; загалом в цілій гімназії бвло 41 відличних, 180 перших 32 других, 10 третих, 30 поправок.

— **Страшна родинна драма.** Один ґазда із під Підволочиск продав корову за 50 зр., а вернувши додів, віддав банкнот жінці на переховок. Сеся з неосторожности положила банкнот на вікні, а мала 5-літня дитина взяла се за паперець до забави і подерла на куснички. Отець побачивши се, вправ у таку лють, що невинну дитину положив на землю і відрубав їй сокирою голову. Матір, вернувши в хату, на сей страшний вид дістала удар серця і упала мертвою. Муж її, убийник дитини, побачивши два трупи — жертви своєї безмежної мести — виліз на під і повісив ся. Чи не страшна історія?

— **Герґарт Гауптман,** автор «Затопленого звона» та «Візника Геншля» перебуває тепер в Хязурії, де працює над кількома новими сценічними творами. Між иньшими сей славний драматурґ має вже майже викінчену триактову комедію п. з. «Jugacker». Написав вже також кілька актів драми основаної на житю Шлезців. У «Der Haterlied» обробив він біблійну тему, а зміст драми «Der arme Heinrich» є оснований на події зі середних віків. Тепер кінчить він також драму основану на шкеских народних переказах «Königunde von Kynast». Сесю саму тему опрацював вже був Теодор Кернер.

— **Експлозія ацетилену.** Вчора прийшов до склепу Берґера при академічній улиці електротехнік Карло Домічек та хотів визичити апарат до освітлюваня ацетиленом, якого мав ужити при новій пантонімі у цирку. Коли Берґер заявив, що не визичає апаратів, лише продає, Домічек згодив ся вкінці на пропозицію купна, але хотів іще передче випробувати апарат. О 8. годині у вечорі наложено до резервоару карбіту, ванна та наляно відповідну скількість води, мимо того однак, що вельо приготовано як слід, не було світла. Чотирнадцять літний практикант Саломон Гроссман увихав ся коло апарату та вишукывав хибу. Тривало се може десять хвилин, в якім то часі ґаз витворював ся швидко. Пліраз роздає ся страшний гук і резервоар тріс о причині нагромаджених ґазів. Оловяний обруч, що важив кілька кілограмів, кинений страшною силою в гору, ударив в голову Гроссмана, що як раз клячав при резервоарі, та поторощив єму череп аж до мізку. Прикликано д-ра Сельского та сей сконстатував вже лише смерть, а ратункова стация не мала вже ніщо до роботи. Домічек якимось чудом вийшов здоровий із тої катастрофи.

— **Міністер а гичель.** Вчора над вечером переходив улицею Кароля Людвика перебуваючий у Львові міністер Єнджейович в товаристві графині Мірової, за котрою біг єї улюблений песик. Нагле з'явив ся гичель «в службі» і по короткій нагінці злапав пса графині. Не помогли ні прозьби, ні грозьби, не помогла навіть личва інтервенція ексцеленції мініства для Галичини, — собака, без огляду на свій знаменитий рід, мусіла помандрувати до буди, де нежждано найшла ся в товаристві різної иньшої песячої ґолоти, перелапаної на передмістях. Справа оперла ся в кінці о поліцію, але і тут «челядник» відмовив видачі пса без дозволу «пана майстра». Скінчуло ся, як звичайно: «майстер», діставши таксе, випустив графку: собаку.

— **Желізнича катастрофа.** Велике нещастє приключило ся тої неділі на англійській стації Він-

сфорд коло Лондону. О півночі на малу стацію Вінсфорд вїїав товаровий поїзд з такою силою, що порозривав шини, ударив в стаційний будинок та перебив задний мур. Викинені з шин ваґони звалили ся один на одного та покрили собою цілий дворець та дві бічні лінії шин. В тій самій хвилині надїхав другий товаровий поїзд з противного боку, та що не було вже часу остеречи машиніста, вїїхав він на ті поторощені вози та таким чином замкнув цілу лінію до решти. Одинокий урядник сеї стації бігав в розпучі, бо за дві хвилини мав надїхати прогульковий поїзд, що переїздив усею силою пари через стацію. Кількох присутних на стації людей вибігли на стрічу тому поїздови та старали ся розпучними знаками звернути увагу машиніста. Було се однак за пізно. Хоч виправді машиніст добачив сі знаки і старав ся спинити поїзд, не міг однак нічо вдїяти. Поїзд вїїхав на ті два поторощені поїзди. Вози у більшій часті поперевертали ся та мимо того ніхто не потерпів на житю. Всього лише машиніст та старший кондуктор першого поїзду сильно ранені, всі иньші, особливо подорожні третого поїзду вийшли здорові.

— **Перенесеня.** Намісник переніс секретаря повітового Адольфа Грубера з Ниська до Скалата, а канцеліста намістництва Мих. Черневича зі Львовц до Ниська.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує: Рух угля між Горішним Шлеском, а Галичиною і Буковиною. — Входить в жите нова тарифа, важна від 16-го липня 1899.

— **Дрібні вісти.** Срібний медаль за майлярські роботи в школі шток красних в Кракові дістав наш земляк, многодїйний артист-майляр Юрій Курилас. — Німецька цісарева звихнула собі під час проходу ногу. — В місцевости Вестготлянд в Швеції прокинула ся між худобою зараза селізенки, від котрої по-при худобу гинуть і люди. — На паматник Міцкевича у Львові зібрали Польки 14.527 зр. 44 кр. і лист заставний на 1000 зр. а потрібна квота 60.000 зр.

Наука, штука, література.

— **Дзвінок ч. 14** містить: Казки братів Грімів: 5. Чотири майстри — переклав О. Макарушка. — Хлопчик Нагадай, поема. — Князь Ігор, оповіданє по «Слову про полк Ігорів», написав В. Чайченко.

Телеґрами.

Відень, 22. липня. Проводиря соціалістів др. Адлера засуджено за участь в демонстраціях на Рінґштрасе на місяць арешту полученого з постом.

Гаґа, 22. липня. На вчерашнім повнім засіданю мирової конференції прийнято три точки із справоздання першої комісії, які відносять ся до киданя експлодуючих материй.

Петербург, 22. липня. Кружить тут поголо-ска, що цар хоче скликати на зиму нову мирову конференцію, аби вирівнати найважнійші східні справи. Положенє Арменців, що утїкли зі своєї вітчизни, та справа македонська займали все у великім степені увагу царя, тепер він хоче однак, аби над сею справою нарадили ся всі держави.

Зофія, 22. липня. Орган македонської «Реформи» пише, що македонському центральному комітетови повело ся затягнути позичку 300.000 фрянків на цілі македонської пропаґанди.

Батум, 22. липня. Тіло царевича вислано до Новоросійска.

Петербург, 22. липня. Офіцер фрегати Боїсман, що був придїлений до служби при помершій царевичу, застрілив ся. Причиною сего розпучного кроку була нагана, яку дістав за те, що позволив царевичеві виїхати самому; бо як звісно, причиною смерти царевича був упадок з ровера.

Малий фейлетон.

Два вечери.

(Одна з казок „Кота Мурлики“).

Дош з вітром бив у вікна. На дворі було темно, мокро, сїверко.

Але велика, чиста сьвітлиця тепла і вютна. Ясно горить лампа на круглomu столику, перед мнягкою, великою софою. Тихо мигтить лямпадка перед великим роспяттям, що висить в кутку, під тією софою. Роспяття старої італіянської роботи, з слонової, вже пожовклої кости. Рівний сьвіт лампадки легенькими, мря-вими тінями мигтить і пробіга по всій фігурі

Христа і мягким сьвітлом облива голову Роспятаго. І вся фігура ґо ясно виступа на хресті з чорного дерева, наче сама кидаеть ся в вічі.

— Мамо! — каже шестилітній кучерявий хлопчик матері, що сидить на софі і прудко вяже довгий, теплий шарф. — Мамо! аджеж се Христос роспятий?

— Він, Христос! — і мати зирком оглядаєть ся на роспяття і знову порина в свою роботу.

— Якже Він роспятий?—допитуєть ся дитина; — розкажи мині, мамо, що значить роспятий?

— Се значить, що ґо гвіздками прибили до хреста.

— Як прибили гвіздками?!

— А так! — мати покида роботу і бере дитину за ручку, — ось як приложили ґо руки до деревляного хреста, і в кожную руку вбили молотком гвіздок, гвіздки пробили ґму руки наскрізь і пішли в дерево. Затим склали ґму ноги, друг на дружку, і кризь їх теж вбили в дерево великий гвіздок. Потім того, хрест вкопали в землю і так висів Він на хресті цілий день, аж поки не вмер.

Дитина зблідла. Її чутка, перенятлива душа змить і ярко змалювала собі усю муку страшної, кровавої кари.

— Мамо! адже-ж ґму було дуже вразно, — спитав хлопчик, як би неймучи віри своїй власній душевній уяві, — боляче... до крови!...

— А якже! страшно боляче!

— На віщо-ж се зробили з Ним? Хіба Він був злий?

— Ні, Він був добрий, дуже добрий: Він був добріш усіх людей, котрі були і бутимуть коли небудь на сьвіті, бо Він був не тільки чоловік, — Він був Бог!

— Навіщо-ж ґо вбили?

— Затим, що Він усім бажав добра; Він казав, що Бог, ґго Отець, добрий і ґго, свого Сина, затим послав на землю, щоб усі знали, який Він добрий! І Христос робив багато добрих діл, і багато народу безуривно невгамонно ходило за Ним. Тоді злі стали завидувати ґму. Він виявляв їх неправду, зависть, злі вчинки. І от за се усе ґго схопили і замучили.

— І за се їм нічого й незробили?! аж скрикнув хлопчик. І ясний вид дитини зачервонів, як поломя, а в очах блиснули сльози... Я-б їх усіх пробив гвіздками до дерева! І хлопчик зожмав свої маленькі кулачата.

— Навіщо-ж! — одказала мати. — Ти зробив би дуже неґаразд. Ніколи не треба вертати злом за зло. Се казав Він, сам Христос, і коли ґго розпали, як не було ґму страшно вразно, Він і вмираючи моливсь за тих, хто розпав ґго, моливсь, бо Він любив усіх людей — і добрих і лихих; затим, що кожний злий чоловік не був би злим, як би навкруги его нічого не було злого і як би він сам не мав спромоги робити зло.

Хлопчик довго і пильно дививсь на роспяття, на ґго схилену голову, на скривлений мукою вид, трохи роззявлені уста, котрі, здавалось, шептали молитву, проказуючи усе одно велике слово любви до чоловіка!

— Мамо! — промовив хлопчик на останок — я буду добрим, а любитиму усіх, і добрих і лихих!

— Добре, синку! — одказала мати. — Будь добрим! Коли ти любитимеш усіх, то ти добре і вчитимеш ся, бо тільки той чоловік, котрий багато знає, зможе робити усім людям багато добра і той дійсно любить усіх людей.

І мати пильно і приязно подивилась на дитину, згорнула набік з его лобика его кучеряве волосся і поцілувала сей лобик, поки ще невеличкий, але вже круто випятий і високий.

Може, подумала вона, у тебе дійсно вросте любов до знання, правди, на користь і добро усіх людей. Може Він вже помітив тебе і вложив в твоє серце сю велику любов. І вона з тихою, безмовною молитвою зирнула на роспяття...

І тихо сьє лямпадка. Ясно, тепло, вютно у великій, чистій сьвітлиці. А вітер завіва і бе дощем у вікна. На дворі темно, сирі, сїверко.

(Кінець буде).

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізничн. держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничн. продає білети всякого рода і розклади їзди.

Припиши дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Дирекція.

post, rest. в Гадин-
ківцях.

З друкарні В. А. Шийковського.